

UREDNIŠTVO
kočljiva vprašanja
ODGOVARJA

Vprašanje: Kako si razlagate, da je Javorškova knjiga "Kako je mogoče" doživela na Slovenskem tak odmev in bila razprodana v nekaj dneh?

Odgovor: Odgovor na vaše vprašanje ni težak. Knjiga je napisana v stilu, kakršnega zmore le človek, ki izhaja iz rodu "rojnih aristokratov" (Kako je mogoče, str. 21!) in je bil svojčas v Parizu "v najbolj živem in ustvarjalnem stiku z najpomembnejšimi pesniki in pisatelji", a se je kljub temu "eksplozija" njegovih "ustvarjalnih intelektualnih sil temeljito poznala tudi na Sorboni", človek, ki je popival s Paulom Eluardom, Albertom Camusom, Tristanom Tzaro itd. itd. (Glej str. 102, 121, 245!). Njegovo razglabljanje o slovenskih nacionalnih, kulturnih in političnih problemih je suvereno, neverjetno sproščeno in prav nič pozitivistično (če mu pride prav, literarnim zgodovinarjem navkljub proglasi, da so "Ljubljanske novice" začele izhajati v slavnem letu francoske revolucije 1789, da je Kosovel umrl za jetiko itd. -str. 149, 160), razen tega pa iz celotnega dela veje pretresljiva pisateljeva prizadetost, ki se kaže najbolj vidno v tem, da ga pogosto grabijo krči in mora bruhati, tudi po dvakrat ali trikrat na dan (str. 51, 82, 180 ...), tako da mu seveda ni bilo težko mimogrede izbruhati nekaj smrdeče vsebine tudi po tistih, ki mu niso pri srcu. Upajmo, da je bilo na Slovenskem vendarle nekaj bravcev, ki jim je ob branju Javorškove knjige vsaj od časa do časa prav tako šlo na bruhanje, in da Javorškov obup nad Slovenci (zlasti intelektualci) le ni čisto upravičen, čeprav moramo priznati, da hitra razprodaja te knjige dovolj zgovorno govori v prid Javorškovega pesimizmu.

Vprašanje: V članku "Vrednost novih spoznanj" (Komunist, 23. maja) je Branko Rudolf zapisal: "V naravoslovju moramo torej videti zelo močnega potencialnega zavznika marksizma, tem bolj, ker - to je eden med paradoksi današnjih dni - dovolj pogostokrat v Zahodnem svetu in ob prevladujočih reakcionarnih režimih prihajajo naravoslovci do docela materialističnih sklepov - bolj materialističnih, kakor so mnogi, ki prihajajo do izraza v socialističnih deželah, vključno v naši. V ostalem: delavci so se pri nas (ne samo v Sloveniji) med obema vojnama že prav lepo zavedali zveze med politično naprednostjo in naravoslovnimi znanostmi. Radi so poslušali znanstvene razlage in so za mali denar radi kupovali naravoslovne knjige ..." - Kaj menite k takemu pisanju?

Odgovor: Če niste marksist ali če niste na naprednih političnih pozicijah, vam svetujemo, da se naročite na Proteus!

Vprašanje: V Pogovoru z bralci (Delo, 12.XII.1969) piše M. Povše, da ne more razumeti, kako da želijo v nekaterih tovarnah priti do naslovov, kot so inženir, po poti, ki je nesprejemljiva. Iz odgovora zvezmo, da nekatere tovarne (n.pr. tovarna dekorativnih tkanin) v resnici kar same podeljujejo naslove do stopnje industrijskega inženirja. Ker Šetinc sam ni strokovnjak za ta vprašanja (!), posreduje mnenje strokovnjakov, ki so se vsi odločno izrazili proti podeljevanju naslovov zunaj šolskega sistema. Kako gledate vi na ta problem?

Odgovor: Mislimo, da bi bilo najprej treba razmisliti, če mnenje strokovnjakov ni morda v nasprotju s samoupravnimi pravicami naših proizvajalcev. Zdi se nam namreč, da bi prav na tak način v našem gospodarstvu, kjer je tako majhen procent kvalificiranega kadra, ta problem najlaže, najceneje in najhitreje rešili. Ugovor strokovnjakov, da bi s tem "razvrednotili obstoječi šolski sistem", nas namreč ne prepriča. Bolj, kot smo ga do zdaj, bi ga res težko razvrednotili.